

Při posuzování nové výstavby je prvořadě ochraňovat občany, kteří v uvedené lokalitě žijí a která je jejich životním prostředím. Dennodenně se budou s novou stavbou potkávat, přinutí je najít si nové cesty kolem nich, vystaví na odiv své zdi a očím nezbude nic jiného, než se na ně dennodenně dívat. Architekt si přivlastňuje nebezpečnou moc – jeho stavba může vyvolat nadšení a potěšení, ale i naše nervozní odmítání při každém setkání, vedoucím k roztrpčenosti. Je tedy nutné poctivě se nad plány a modely ptát, k jaké reakci může dojít, co si lidé právě s touto stavbou zanedlouho – a na nesmírně dlouho! – ve svém životě počnou.

Hlavní město Praha nemá útvar hlavního architekta a jak ukazuje současná výstavba kancelářských a bytových budov v centru, i v dalších městských částech, nikdo obyvatele Prahy před developery, stavebníky a architekty neochrání. A odpovědné úřady a organizace se o to ani nepokoušejí. Jak jinak si vysvětlit, že Praha je beztrpčně zaplavována v základu téměř stejnými budovami od všech architektonických kanceláří? Jak to, že bytový dům skleněných stěn vyhlíží stejně jako kancelářský moloch? Jak je možné, že stavebníci a architekti rezignovali na touhu a snahu zkrášlovat svými stavbami zmíněné životní prostředí té které čtvrti, a překvapovat jejich obyvatele domy, na které i oni budou pyšní, poněvadž díky nim žijí v esteticky hodnotnějším koutku města?

V příloze si porovnejme projekt tohoto ateliéru pro Bukurešť se čtyřmi budovami pro Prahu. Je to Florentinum, Quadrio s palácem Visionary a bytový dům pro Vítězné náměstí.

Bukurešť

Florentinum

Visionary

Quadrio

U něj si všimněte i křidel hlavní budovy, které lze nazvat dle stylu „panelákem 21. století“. Popíše nám ho Alain de Botton (Architektura štěstí, Kniha Zlín 2010): *Architektonický řád nás přitahuje, protože funguje jako ochrana proti přílišné složitosti... Přesto naše láska k řádu není bez omezení. To poznáme, když budeme stát před patrovou kancelářskou budovou, která má jedno okno jako druhé, jeden totožný čtverec reflexního skla zasazený do stejného hliníkového rámu vedle druhého, jejíž každé patro je úplně stejné jako ostatní, kde není nijak rozlišeno vlevo nebo vpravo, přední nebo zadní část... nic nesmí narušit harmonii mříže. Taková krabice v nás spíše než obdiv pro svou spořádanou povahu vyvolá pocity únavy nebo podráždění.*“ Příklady výše zmíněných, jako vejce vejci podobných staveb, jsou toho důkazem.

Průčelní budova bytového domu (noční Victoria palace) je od chodníku po vrchol střechy a po celém obvodu rozřezána úzkými pilastry na plátky. Jak jsme citovali, „není rozlišeno vlevo nebo vpravo, přední nebo (zde) boční část“, a vizuálně se neliší ani vlastní budova od střechy. Za pilastry probíhají skleněné pavlačové balkony. Dům bez parteru, sedm pater, jedno jako druhé. Ateliér uvedl, že se inspiroval protějščí budovou Generálního štábu české armády (1935 – 37).

Tvar domů je shodný, ale odvolávání se na pilastry u jejich nápodoby světlými tenkými lištami, které pokrývají nezajímavě celou plochu domu, je neakceptovatelné. Pilastry od

piana nobile po střešní římsu štábu přirozeně a logicky dělí plochu průčelí se 14 okenními osami, důstojný hlavní vchod odkazuje k důležitosti budovy, stejně tak jako balkon piana nobile. Budovu ohraničují pravý a levý rizalit, na střeše končící nízkými věžemi. Čitelná a pevná budova, vážící si své závažnosti. Oči bloudící po Victoria palace, nemající se čeho chytit, musí dojít k jedinému závěru – k procházce po „fasádě“ se už nezvedneme nikdy! To přísaháme!

Alain de Botton uvádí názorný příklad dvou známých benátských budov, jejichž řád je v prvním případě „nudný“ (viz přílohu, palác Procuratie Vecchie 1532) a v případě druhém nás těší řád spojený s důmyslnou složitostí (Dóžecí palác, 1440 - 1420).

Na Vítězném náměstí (urbanistické řešení Antonín Engel, 1920) bude reprezentovat nudu nový bytový dům, potěšení pak rozložitě městské domy po obvodu náměstí, v čele s generálním štábem. Postavíte-li se už dnes čelem proti parcele, kde bude bytový dům stát a podíváte na přátelsky vybraný roh domu po pravé straně, dojde vám, že rozřezaný palác vítězství tu místo nemá.

A proč jsem k fotografiím přidal i CIIRC? Tato nová budova ČVUT, obalená v horní části plastem, stojí několik desítek metrů od zatím prázdné „pilastrové“ parcely. Po minianketě koho „neobvyklost“, viditelná od Prašného mostu i Hradu, nadchla, jsem zjistil, že prakticky nikoho, protože neměla proč. Ten trčící pahýl, obalený fáčem, nám životní prostředí nijak nezkrášlil. Spíš naopak.

Městská část Praha 6 je jednou z nejpřitažlivějších v Praze. Sympatické Dejvice se svými někdy až nadčasově hravými fasádami a nápady hýřícími stavbami si zaslouží nadstandardní odbornou péči o prostředí, které předešlé generace Dejvicím s radostí věnovaly. Nepoklonkujme před věhlasnými ateliéry, a včas si zajedme do Karlína a Libně, kde tytéž ateliéry sekají podobné budovy jako na běžícím pásu. Jednou nad jejich aktivitami Praha zapláče. Vy odpovědní se projděte po autostrádě, vedoucí Karlínem a lemované nenápaditými budovami bez tváří. Určitě si uvědomíte, že lidé, žijící v Praze, se před takovou architekturou chránit musejí. Aby náš cit pro věci krásné a hodnotné neutupěl, a nebylo nám časem v tom bludišti prázdná bez lidských rozměrů nebezpečně úzko.

Pavel Cmíral, Občanské sdružení Bubeneč